

У серпні відзначається:

– **85 років** від заснування (1932) Бердянського педагогічного інституту (у 1939 р. – присвоєно ім'я П. Д. Осипенко), із 2002 р. – Бердянський державний педагогічний університет.

2.08 – **100 років** від дня народження **Олекси Яковича Ющенка** (1917).

Український поет, журналіст, заслужений працівник культури Білорусі, заслужений діяч мистецтв України, керівник літературного об'єднання Чернігівщини, завідувач відділу літератури і мистецтва редакції газети „Зірка”. Автор поетичних збірок „Над широким Дніпром”, „Рідні зорі”, книжок для дітей „Весна і літо”, „Сонячний світ”, есе про діячів мистецтва і літератури „Безсмертники”, ліричних поезій, покладених на музику відомих українських

композиторів.

- 3.08 – **155 років** від дня народження **Освальда Кюльпе** (1862–1915).

Німецький психолог, філософ-ідеаліст, професор, учень і послідовник В. Вундта, фахівець із питань теорії пізнання, вищих психічних процесів – мислення й волі.

- 4.08 – **105 років** від дня народження **Олександра Даниловича Александрова** (1912–1999).

Російський математик, методист, академік АН СРСР, громадський діяч, ректор Ленінградського університету, учений-дослідник Сибірського відділення АН СРСР, засновник радянської школи геометрії. Автор підручників з геометрії для середньої школи, навчальних посібників для шкіл і класів із поглибленим вивченням математики, посібників із методики викладання геометрії. Лауреат Державної премії СРСР (1942), премії імені М. І. Лобачевського.

- 5.08 – **215 років** від дня народження **Нільса Абеля** (1802–1829).

Норвезький математик, один із засновників теорії еліптичних і гіпереліптичних функцій, основоположник загальної теорії інтегрування алгебраїчних функцій, доцент університету та інженерної школи в Осло. За коротке життя зробив важливі відкриття в математиці, зокрема, алгебрі, математичному аналізі, теорії функцій, теорії рядів.

- **125 років** від дня народження **Осипа Юрійовича Гермайзе** (1892–1958).

Український педагог, учитель, історик, археограф, краєзнавець, літературознавець, громадський діяч, лектор з історії України літніх учительських курсів, викладач історії і суспільствознавства в Першій українській гімназії імені Т. Шевченка та вищих навчальних закладах Києва, член історичної секції Наукового товариства в Києві, постійний член історико-географічної комісії ВУАН. Автор праць з історії громадських рухів в Україні XIX–XX ст., історії

літератури, історичного краєзнавства, статей із методики навчання історії та політичного виховання в трудовій школі.

– **80 років** від дня народження **Юрія Михайловича Хорунжого (1937–2007)**.

Український письменник, журналіст, історик, інженер-геофізик, громадсько-культурний діяч, редактор журналу „Україна”, голова творчого об’єднання київських прозаїків, голова клубу „Літописець” при СП України, редактор журналу „Зона”. Автор історичних романів „Вірую”, „Любов маєш – маєш згоду”, „Злет і заземлення Григорія Полетики”, „Борвій”, історичної повісті „Скіфи” та ін. Лауреат премії імені Андрія Головка (1990), літературно-мистецької премії імені Володимира Косовського (2004).

8.08 – **10 років** від заснування (2007) Інституту обдарованої дитини НАПН України згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України.

9.08 – **150 років** від дня народження **Остапа Макарушки (1867 – 1931)**.

Український педагог, філолог, доктор філософії, дійсний член НТШ у Львові, учитель гімназій Львова та Коломиї, директор Львівської жіночої учительської семінарії, інспектор приватних українських шкіл Галичини, голова Українського педагогічного товариства „Рідна школа”. Автор праць із мовознавства, шкільних посібників із латинської та старогрецької мов для гімназій, із педагогіки „Наука виховання”, „Історія педагогіки”, статей і рецензій, творів для дітей та молоді.

– **125 років** від дня народження **Сави Христофоровича Чавдарова (1892–1962)**.

Український учений, педагог, дидакт, методист початкової та середньої освіти, член-кореспондент АПН РРФСР, заслужений діяч науки УРСР, учитель української та російської мов у школах Київщини, викладач педагогіки, історії педагогіки, методики української та російської мов

вищих навчальних закладів Києва, професор і завідувач кафедри педагогіки Київського університету, директор Українського науково-дослідного інституту педагогіки (УНДІП). Автор близько 200 наукових праць, у тому числі досліджень з історії педагогічної думки в Україні, підручників із педагогіки, методичних посібників і підручників з української мови для початкової та середньої шкіл.

10–12.08 – **100 років** тому (1917) у Києві відбувся Другий Всеукраїнський учительський з'їзд, який накреслив основні завдання в галузі українізації освіти та ухвалив постанови „Організація нової школи”, „Українізація школи”, „Освіта вчителя”, „Вища школа”, „Організація освіти” та ін.

10.08 – **170 років** від дня народження **Вільгельма Рейна** (1847–1929).

Німецький педагог, методист, послідовник Й. Гербарта, прихильник ідеї єдиної німецької школи, професор Йєнського університету, експериментатор дослідної школи при університеті, в якій реалізував складені ним навчальні плани народної школи, керівник педагогічних семінарів для вчителів, автор методичних посібників з усіх предметів для вчителів 1–8 класів.

13.08 – **100 років** тому (1917) на Першому Всеукраїнському професійному вчительському з'їзді відроджено Всеукраїнську учительську спілку (ВУС, створена в травні 1906 р. і діяла нелегально), яку очолила С. Русова, з 1919 р. – О. Дорошкевич. Спілка припинила своє існування в 1920 р.

14.08 – **150 років** від дня народження **Джона Голсуорсі** (1867–1933).

Англійський прозаїк, драматург і поет, реформатор, меценат, правозахисник, громадський діяч, засновник ПЕН-клубу – міжнародної письменницької організації, автор оповідань, романів, п'єс, трилогії „Сага про Форсайтів”. Лауреат Нобелівської премії (1932) з літератури.

15.08 – **145 років** від дня народження **Степана Онисимовича Сірополка** (1872–1959).

Український педагог, публіцист, історик педагогіки, бібліограф, громадський діяч, один із організаторів українського шкільництва, завідувач відділу народної освіти Тульської і Московської губернських земських управ, основоположник українського книгознавства та бібліотекознавства, радник із питань освіти УЦР, заступник міністра народної освіти УНР, професор Українського високого педагогічного інституту імені М. Драгоманова та Російського педагогічного інституту імені Я. А. Коменського в Празі, редактор журналів „Народное образование” та „Педагогический листок”. Автор наукових розвідок із проблем української національної школи та національного виховання, історії освіти в Україні та праць про народні бібліотеки.

15.08 – **125 років** від дня народження **Луї де Бройля** (1892–1987).

Французький фізик-теоретик, один із основоположників квантової механіки, професор теоретичної фізики Інституту Анрі Пуанкаре в Парижі, засновник Центру досліджень із прикладної математики, радник при французькій Вищій комісії з атомної енергії, член Французької АН, іноземний член АН СРСР, лауреат Нобелівської премії (1929) з фізики.

16.08 – **185 років** від дня народження **Вільгельма Вундта** (1832–1920).

Німецький психолог, фізіолог, філософ, один із основоположників експериментальної та фізіологічної

психології, засновник наукової школи психологів, професор університетів Гейдельберга й Лейпцига, створив першу в світі лабораторію експериментальної психології – Міжнародний центр формування психологів-експериментаторів. Автор програми відокремлення психології від фізіології як окремої науки, праць „Основи фізіологічної психології” (у 2 т.), „Система філософії”, „Нариси психології”, „Психологія народів” та ін.

– **165 років** від дня народження **Миколи Павловича Дашкевича** (1852–1908).

Український літературознавець, історик, фольклорист, магістр всесвітньої літератури, один із фундаторів вивчення західноєвропейського романтизму у вітчизняному літературознавстві (працював в університетах і бібліотеках Німеччини, Франції, Англії, Австрії, Італії), професор Київського університету, дійсний член НТШ у Львові, академік Російської АН, керівник Історичного товариства Нестора-літописця. Автор праць „Князювання Данила Галицького за російськими та іноземними джерелами”, „Де кілька слів про М. І. Костомарова та Ф. М. Достоевського” та ін.

20.08 – **190 років** від дня народження **Шарля де Костера** (1827–1879).

Бельгійський письменник і критик, публіцист, основоположник бельгійської літератури, автор знаменитої „Легенди про Уленшпігеля і Ламме Гудзака, про їхні героїчні, веселі та славетні пригоди у Фландрії та інших країнах”, психологічного роману „Весільна подорож”, історичної драми „Стефанія”.

– **105 років** від дня народження **Всеволода Борисовича Соллогуба** (1912–1988).

Український геофізик, член-кореспондент АН УРСР, завідувач відділу Інституту геофізики АН УРСР. Лауреат премії імені В. І. Вернадського (1976), Державної премії

УРСР (1984, 1989).

21–24.08 – **25 років** тому (1992) у Києві відбувся Перший Всесвітній форум українців (ВФУ). **Всесвітній фóрум українців** – вищий керівний орган Української всесвітньої координаційної ради (УВКР). Форуми скликаються періодично, один раз на 4 роки, за ініціативою українських громадських організацій світу і підтримки української держави.

23.08 – **День Державного прапора України.**

– **150 років** від дня народження **Осипа Степановича Маковця** (1867–1925).

Український письменник, поет, перекладач, літературний критик, публіцист, історик літератури, учений-філолог, фольклорист, доктор філософії Чернівецького університету, викладач учительських семінарій Чернівців, Львова, Заліщиків. Автор збірок прози „Заліссе”, „Наші знакомі”, повісті „Ярошенко” (Хотинська війна 1621 р.), перекладів із німецької та польської мов, праць із філології „З історії нашої філології. Три галицькі граматики”, досліджень творчості українських письменників П. Куліша, Ю. Федьковича, І. Франка.

24.08 – **День незалежності України.**

– 1991 – Верховна Рада УРСР ухвалила Акт проголошення незалежності України.

– **25 років** тому (1992) відбулося урочисте відкриття університету „Києво-Могилянська академія”.

26.08 – **50 років** тому (1967) вийшов Указ Президії Верховної Ради УРСР „Про затвердження Положення про комісії в справах неповнолітніх Української РСР”.

27.08 – **115 років** від дня народження **Юрія Івановича Яновського** (1902–1954).

Український письменник, журналіст, сценарист і критик,

один із засновників романтичної течії в українській літературі, головний редактор Одеської кінофабрики. Автор віршів, новел, романів „Чотири шаблі”, „Вершники”, п'єс „Дума про Британку”, „Дочка прокурора”, сценаріїв до кінофільмів. Лауреат Державної премії СРСР (1949).

28.08 – 230 років від дня народження **Христіана Вільгельма Гарніша (1787–1864).**

Німецький педагог, теолог, доктор філософії, керівник і викладач учительських семінарій та організатор Союзу вчителів у Бреслау (нині – Вроцлав, Польща), прихильник ідей Й. Г. Песталоцці, засновник і редактор перших у Німеччині педагогічних журналів „Шкільна рада в Одері” і „Народний учитель”. Автор посібника з курсу краєзнавства, в якому об'єднано уроки історії, географії та інших предметів.

29.08 – 385 років від дня народження **Джона Локка (1632–1704).**

Англійський філософ-матеріаліст, просвітитель, ідеолог англійської буржуазно-демократичної революції XVII ст., реформатор навчально-виховного процесу в педагогіці, викладач риторики, давньогрецької мови, філософії в Оксфордському університеті, прихильник і продовжувач ідей Ф. Бекона про досвідне походження знань, матеріалістичний сенсуалізм й емпіризм, один із найпереконливіших фундаторів ідеї толерантності. Автор праць „Лист про толеранцію”, „Досвід про людський розум”, „Думки про виховання” та ін.

– 155 років від дня народження **Ернста Меймана (1862–1915).**

Німецький педагог, психолог, основоположник експериментальної педагогіки, вивчав психологічні особливості розвитку дитини. Професор філософії і педагогіки університетів Цюриха, Кенігсберга, Монстера, Лейпцига, Гамбурга, дослідник естетичних уявлень дітей (кольорові відчуття, враження від поєднання кольорів),

розвитку пам'яті, здібностей та впливу спеціально організованого виховання на розвиток дитини.

– **155 років** від дня народження **Моріса Метерлінка** (1862–1949).

Бельгійський поет-символіст, драматург, есеїст, критик, майстер нарисів, один із засновників театру абсурду. Автор п'єс „Неминуча”, „Сліпці”, реалістичних драм „Сестра Беатріса”, „Монна Ванна”, романтичної п'єси-казки „Синій птах”, книг „Роздум квітів”, „Життя бджіл”, „Життя мурашок”. Лауреат Нобелівської премії (1911) з літератури.